

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 300/2023-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **X33 s. r. o.**, Mikulášska 1, Bratislava, IČO 44 613 679, zastúpenej advokátkou JUDr. Máriou Sokolovou, Mickiewiczova 2, Bratislava, proti postupu a rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 28Sa/30/2020 z 15. decembra 2020 a postupu a rozsudku Najvyššieho správneho súdu č. k. 8Sžr/1/2021 z 29. novembra 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 31. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a navrhuje zrušiť namietané rozsudky všeobecných súdov.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka podala 18. januára 2010 na Okresnom úrade Martin, katastrálnom odbore návrh na vklad vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v katastrálnom území [zastavané plochy a nádvorcia, stavba – administratívna budova (ďalej len „predmetné nehnuteľnosti“)] na základe zmluvy o predaji časti podniku uzavretej s predávajúcim (obchodná spoločnosť FAKTUM trade, s. r. o. v zastúpení správcom konkurznej podstaty úpadcu) v rámci konkurzného konania. Konkurz na majetok úpadcu bol vyhlásený 5. marca 2007. Okresný úrad rozhodnutím č. k. V 122/2010

z 5. októbra 2015 návrh sťažovateľky na vklad vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam zamietol s odôvodnením, že predávajúci nie je vlastníkom predmetných nehnuteľností, a tak nie je oprávnený s nimi disponovať. Proti uvedenému rozhodnutiu podala sťažovateľka opravný prostriedok. Krajský súd namietaným rozsudkom potvrdil rozhodnutie okresného úradu. Proti namietanému rozsudku krajského súdu podala sťažovateľka odvolanie. Najvyšší správny súd namietaným rozsudkom potvrdil namietaný rozsudok krajského súdu.

II.

3. Podľa názoru sťažovateľky rozhodnutia všeobecných súdov záviseli od vyriešenia právnej otázky, či správca konkurznej podstaty je oprávnený nakladať s nehnuteľnosťami, ktoré sú riadne spísané v súpise konkurznej podstaty, ak na liste vlastníctva je ako vlastník predmetných nehnuteľností uvedená iná osoba než úpadca. Všeobecné súdy dospeli k záveru, že správca konkurznej podstaty takýmto oprávnením nedisponuje. Sťažovateľka sa s názorom všeobecných súdov nestotožňuje a poukazuje na rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 4Obdo/21/2017, 3Obdo/13/2008, 5Obo/12/2018, 2Obo/7/2017), v ktorých najvyšší súd dospel k záveru, že je irelevantné, či úpadca je alebo nie je zapísaný ako vlastník danej nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností, keďže samotný súpis majetku je dostatočným podkladom pre zápis vlastníckeho práva v katastri nehnuteľností na ďalší subjekt. Sťažovateľka uvádza, že predmetné nehnuteľnosti boli zapísané do súpisu majetku konkurznej podstaty a do dnešného dňa nedošlo k ich vylúčeniu zo súpisu. Preto bol správca konkurznej podstaty oprávnený speňažiť predmetné nehnuteľnosti.

4. Sťažovateľka v rámci konkurzného konania zaplatila za predmetné nehnuteľnosti kúpnu cenu, avšak všeobecné súdy jej odňali možnosť tieto nadobudnúť do svojho výlučného vlastníctva. Ďalej uviedla, že krajský súd v rámci rozhodovania vychádzal z omylu, že došlo k právoplatnému vylúčeniu predmetných nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty. Uvedené sa však ukázalo ako nepravdivé, keďže proti rozhodnutiu o vylúčení predmetných nehnuteľností zo súpisu bol podaný opravný prostriedok, na základe ktorého krajský súd dané rozhodnutie zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie. V ďalšom konaní okresný súd vylučovaciu žalobu zamietol. Na uvedené sťažovateľka upozornila v rámci odvolacieho konania, pričom najvyšší správny súd poznamenal, že tento omyl nemal zásadný dôsledok na rozhodnutie krajského súdu. Sťažovateľka sa s týmto názorom najvyššieho správneho súdu nestotožňuje. Namietané rozsudky všeobecných súdov považuje sťažovateľka za arbitrárne.

III.

III.1. K namietanému postupu a rozsudku krajského súdu:

5. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka proti namietanému postupu a rozsudku krajského súdu podala odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší správny súd namietaným rozsudkom. Ústavný súd poukazuje na princíp subsidiarity, ktorý vo vzťahu k preskúmanému

rozsudku krajského súdu opodstatňuje uprednostnenie právomoci najvyššieho správneho súdu [čl. 127 ods. 1 ústavy a § 132 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoÚS“)]. Uvedená skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu na prieskum namietaného porušenia uvedených práv sťažovateľky namietaným postupom a rozsudkom krajského súdu, preto ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 ZoÚS ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému postupu a rozsudku najvyššieho správneho súdu:

6. Z postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujúce a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (III. ÚS 567/2022).

7. Vo vzťahu k namietanému rozsudku najvyššieho správneho súdu treba poukázať na povahu a špecifiká správneho súdnictva, ktorého úlohou nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, ale len preskúmať zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy, teda preskúmať to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok vymedzených v návrhu rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy (III. ÚS 557/2022, I. ÚS 55/2023). Správne súdnictvo je primárne prostriedkom ochrany subjektívnych práv adresáta výkonu verejnej správy v najrôznejších podobách. Správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (III. ÚS 502/2015).

8. Podstata ústavnej sťažnosti spočíva v námietke sťažovateľky o nesprávnom právnom posúdení zo strany všeobecných súdov s poukazom na možnosť správcu konkurznej podstaty speňažovať majetok (v tomto prípade nehnuteľnosti) zapísaný v katastri nehnuteľností na osobu odlišnú, než je úpadca. Rovnako namieta, že v čase rozhodovania súdov nebolo právoplatne rozhodnuté o vylúčení predmetných nehnuteľností zo súpisu majetku konkurznej podstaty, a preto nebol správca konkurznej podstaty ničím limitovaný.

9. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom odôvodnenia namietaného rozsudku najvyššieho správneho súdu v spojení s odôvodnením namietaného rozsudku krajského súdu [právny názor zakotvený v ustálenej judikatúre ústavného súdu totiž zahŕňa požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09, II. ÚS 112/2020, III. ÚS 347/2021)].

10. Najvyšší správny súd v spojení s krajským súdom v namietaných rozsudkoch skonštatovali, že v danom prípade bolo nesporné, že pred podaním návrhu sťažovateľky na vklad vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam do katastra nehnuteľností boli na odbore katastra nehnuteľností evidované aj ďalšie návrhy na zápis viacerých zmlúv k tým istým nehnuteľnostiam vedené pod sp. zn. V 2200/2007, Z 3620/2009, V 4745/2009. V rámci prvého konania išlo o návrh na vklad vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam na základe zmluvy o predaji podniku uzavretej medzi predávajúcou obchodnou spoločnosťou GLOBE s. r. o. a kupujúcou spoločnosťou úpadcom

FAKTUM trade, s. r. o., ktorý bol rozhodnutím z 9. júla 2007 zamietnutý z dôvodu, že na predmet prevodu bolo vydaných niekoľko exekučných príkazov, pričom predávajúci mal zakázané akýmkoľvek spôsobom nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami. Správnosť tohto rozhodnutia bola potvrdená aj v rámci správneho súdnictva. V rámci druhého konania išlo o návrh na zápis vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam formou záznamu na základe osvedčenia o verejnej dražbe, pričom po udelení príklepu súdneho exekútora sa vlastníkom predmetných nehnuteľností stala obchodná spoločnosť Storex Piešťany, s. r. o. Príklep bol schválený Okresným súdom Bratislava I 4. novembra 2009. V rámci tretieho konania išlo o návrh na vklad vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam na základe kúpnej zmluvy uzavretej medzi predávajúcou obchodnou spoločnosťou Storex Piešťany, s. r. o., a kupujúcou obchodnou spoločnosťou FARMAVET s. r. o., ktorý bol 2. marca 2015 povolený. Z uvedenej chronológie tak bolo zrejmé, že v čase vydania napadnutého rozhodnutia okresného úradu obchodná spoločnosť FAKTUM trade, s. r. o., nedisponovala vlastníckym právom k predmetným nehnuteľnostiam, a preto bol návrh na vklad v prospech sťažovateľky zamietnutý.

11. K námietke sťažovateľky, že predmetné nehnuteľnosti boli zapísané v súpise majetku podstát a iná osoba ako správca nebola oprávnená s nimi nakladať, krajský súd uviedol, že sťažovateľka týmito námietkami spochybňuje vlastnícke právo obchodnej spoločnosti Storex Piešťany, s. r. o., k predmetným nehnuteľnostiam, ktoré však bolo predmetom konania sp. zn. V 4745/2009 a správny orgán bol práve v tomto konaní povinný preskúmať oprávnenie prevodcu nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami. Administratívne konanie o povolení vkladu je konaním nesporným, a tak správny orgán nie je oprávnený riešiť túto sporovú otázku. Námietky zo strany sťažovateľky je preto potrebné uplatniť v sporovom súdnom konaní. Krajský súd tiež uviedol, že predmetné nehnuteľnosti boli na základe právoplatného rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 2Cbi/3/2010 z 3. februára 2014 vylúčené zo súpisu majetku podstát.

12. Najvyšší správny súd vo vzťahu k námietke sťažovateľky o omyle krajského súdu vo veci právoplatnosti uvedeného civilného rozsudku uviedol, že krajský súd síce pochybil, keď nezistil aktuálny stav konania v civilnej veci, avšak nejde o vadu, ktorá by mala vplyv na zákonnosť napadnutého rozsudku. Právna argumentácia krajského súdu nebola založená na záveroch civilného rozsudku, ale na skutočnosti, že v čase vydania rozhodnutia okresného úradu obchodná spoločnosť FAKTUM trade, s. r. o., nedisponovala vlastníckym právom k predmetným nehnuteľnostiam, keďže v tom čase vlastnícke právo k nim svedčalo v prospech obchodnej spoločnosti FARMAVET s. r. o. Z uvedeného dôvodu preto došlo k zamietnutiu návrhu sťažovateľky na vklad vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam.

13. Ústavný súd uvádza, že rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (sp. zn. 4Obdo/21/2017, 3Obdo/13/2008, 5Obo/12/2018), na ktoré sťažovateľka poukázala, sa týkali civilných konaní, v ktorých sa správcovia konkurzných podstát úpadcov domáhali určenia neplatnosti právnych úkonov na základe nimi podaných určovacích žalôb. Všeobecné sudy však žaloby zamietli s odôvodnením, že správca konkurznej podstaty disponuje aj inými prostriedkami v rámci konkurzného konania, ktorými môže dosiahnuť zápis sporného majetku úpadcu, resp. tretích osôb do súpisu majetku podstát, a tak vo veci absentuje zo strany správcu naliehavý právny záujem. Vo veci sp. zn. 2Obo/7/2017 išlo o konanie, v ktorom sa žalobca prostredníctvom vylučovacej žaloby domáhal proti správcovi konkurznej podstaty úpadcu vylúčenia

spoluvlastníckeho podielu k nehnuteľnosti zo súpisu majetku podstat. Všeobecné súdy žalobe vyhoveľi.

14. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

15. Ústavný súd prisvedčuje tvrdeniu sťažovateľky, že správca konkurznej podstaty je oprávnený v rámci konkurzného konania zahrnúť do súpisu aj majetok, ktorých vlastníckmi sú osoby odlišné od osoby úpadcu. Prípady, na ktoré sťažovateľka poukázala, sa týkali konaní o určenie neplatnosti právnych úkonov alebo vylučovacej žaloby, a tak tieto prípady nemožno analogicky subsumovať na prípad sťažovateľky. V prípade sťažovateľky na rozdiel od tých, na ktoré poukázala, bolo relevantné, že v čase vydania rozhodnutia okresného úradu prislúchalo vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam na inú osobu, než je osoba úpadcu (FAKTUM trade, s. r. o.). Z chronológie uvedenej v bode 10 tohto uznesenia je zrejmé, že úpadca bol účastníkom katastrálneho konania už v roku 2007, avšak návrh na vklad vlastníckeho práva k predmetným nehnuteľnostiam bol zamietnutý z dôvodu, že predávajúcemu bol v rámci exekučného konania uložený zákaz disponovať s predmetnými nehnuteľnosťami. Rovnako ústavný súd poznamenáva, že predmetné nehnuteľnosti boli 5. mája 2006 vydražené v rámci exekučného konania v prospech obchodnej spoločnosti Storex Piešťany, s. r. o.

16. Z obsahu ústavnej sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľka svoju argumentáciu opiera o spochybňovanie vlastníckeho práva obchodnej spoločnosti FARMAVET s. r. o., ako aj jej právneho predchodcu obchodnej spoločnosti Storex Piešťany, s. r. o., na ktoré poukázala aj v rámci správneho súdneho konania. Správne súdy preskúmavajú iba zákonnosť postupu a rozhodnutí správnych orgánov, ktorých právomoc je však zákonom limitovaná. Katastrálne konanie je konaním nesporovým, a tak správny orgán nemôže sám rozhodnúť o určení vlastníckeho práva ku konkrétnym nehnuteľnostiam, ale vychádza iba z hodnoverných údajov mu známych.

17. Po preskúmaní namietaného rozsudku najvyššieho správneho súdu ústavný súd nezistil, že by súdna ochrana poskytnutá sťažovateľke zo strany najvyššieho správneho súdu vykazovala nedostatky dosahujúce intenzitu porušenia práva na spravodlivý proces. Najvyšší správny súd v namietanom rozsudku zrozumiteľne a bez zjavných logických protirečení vysvetlil dôvody, pre ktoré potvrdil namietaný rozsudok krajského súdu. Týmto rozhodnutím nie je dotknutá možnosť pri splnení zákonných podmienok viesť sporové konanie o vlastnícke právo. Ústavnému súdu pritom nateraz neprichodí robiť závery o dobromyseľnosti pri prevodoch nehnuteľnosti. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej arbitrárnosti namietaného rozsudku (I. ÚS 3/2022). Namietaný rozsudok najvyššieho správneho súdu nemožno považovať za svojvoľný či arbitrárny, nevyplýva z neho zjavný právny omyl, a preto nie je možné dospieť k záveru, že ním došlo k porušeniu uplatnených práv

sťažovateľky. Ústavná sťažnosť bola preto podľa § 56 ods. 2 písm. g) ZoÚS v tejto časti odmietnutá pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 15. júna 2023

Robert Šorl
predseda senátu